

Jan 6 35

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrty leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-pno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Vabilo na naročbo.

Z novim letom nastopi „Soča“ svoj IX. tečaj. Kakor do zdaj, izpolnovala bode tudi za naprej zvesto svojo lepo nalogo: buditi narod, braniti njegove svete pravice, potezati se za njegove vsestranske koristi. Za to se pa tudi zanaša, da jej ostanejo zvesti dosedanji prijatelji in da se jej po možnosti še pomnoži število naročnikov.

„Soča“ stane
za vse leto . . . . . 4 gld. 50 kr.
za pol leta . . . . . 2 „ 30 „
za četrty leta . . . . . 1 „ 20 „

Kedor želi „Sočo“ prijemat, naj se pismo naroči, bodi da priloži koj denar, bodi da na dopisnici naznani, do kedaj se zaveže naročnino poravnati.

Naročnina naj se blagovoljno pošilja, naj-priležnejše po poštnih nakaznicah, oskrbništvu „Soče“ v Gorici „Via del Giardino“ v Zorattijevi hiši, II. nadstropje.

Ob enem vabimo se enkrat prav uljudno vse tiste p. n. naročnike, ki so z naročnino zastali, naj nas vsaj za novo leto razveselijo, da bomo mogli tudi mi svoje račune poravnati in potem nobenega nadlegovaje in od nikogar nadlegovani svojo težavno nalogo nadaljevati.

Oskrbništvo Soče.

Non omnis moriar.

Leto 1878 umira; malo dni še, in ne bo ga več. A v svetovni zgodovini bode naprej živel ter zalegalo v njej odličan prostor. Da bi znalo govoriti, poslovalo bi se lahko v zadnjem trenutku Silvestrove noči s ponosno besedo: Non omnis moriar! —

Uže v početku leta in posebno v dobi mej sklepom sv. Stefauskega premirja in Berlinsko poravnavo bilo je politično obnebeje s tako nevarnimi, osodepolnimi oblaki prepreženo, da se je bilo zares bati, da se zdaj pa zdaj razdraženi elementi razbrzdajo in da

LISTEK.

Pravopisne opazke.

(konec)

Ko se rabi 2) jako pogostoma v časovnem pomenu brez kazalnega zaimka ali priredca v glavnem stavku in kaže, ostro povdarjeno, istost nastopnega trenutka dveh dogodkov, kakor v latinščini ut, v nemščini sobald, n. pr.: „kò se noč stori, imaš domov priti.“ V tem ukazu je čas vse bolj ostro in natanko določen, kakor, ke dar bi rekli: „k' se noč stori, imaš domov priti.“ — Z nedovršnimi glagoli pa se rabi ko brez povdarka in pomeni, da se je skoz cel v odvisnem stavku naznanjeni čas tudi dejanje glavnega stavka godilo, n. pr.: „ko se je noč delala, s'm bil še na potu.“ Temu nasproti se govori in bi se moralo pisati: „domov s'm prišl, k' se je noč delala.“ Potemtakem je razločevati: „kò bi se noč storila, bi š'l spat, k' ne bi imel dela“ in „k' bi se noč storila, bi š'l spat, ko ne bi imel dela.“ Prvo pomeni: „sobald es Nacht würde, möchte ich schlafen gehen, wenn ich keine Arbeit hätte,“ drugo pa: „wenn es Nacht würde, möchte ich schlafen gehen, als ob ich keine Arbeit hätte.“ O k' bi v poslednjem primeru bomo pozneje

se vname občna evropska vojska. Toda Berlinski zbor najodličnejših državnikov je strašno nevihto pregial in dast se ne more reči, da bi se bilo vsled njegovih sklepov Evropsko politično obnebeje popolnoma razjasnilo — se vendar za zdaj — in menda še dolgo — ni bati splošne konflagracije. Berlinski kongres je narisal glavne poteze, po katerih se ima preobraziti Balkanski poluotok; odmeril je Rusiji odškodbo za ogromne žrtve, ki jih je prizadela sveta vojna za osvobojenje južnih slovanskih bratov, potrdil je neodvisnost treh kuževein Črnogore, Srbije in Rumunije, ki so si jo s potoci najblajše krvi svojih junaških sinov trdo prislužile; odločil je mejni tributarni Bulgariji in ustanovil avtonomno deželo zapadno Rumelijo — izročil je slednjič Avstriji mandat, da zasede nesrečno Bosno in Hercegovino ter uravna tamošnje razmere na korist tlačeni in mučeni narodom.

Vkljub strastnemu razgrajanju madjarskih slovnožreecv na taborjih in v parlamentu, vkljub zbadljivim interpelacijam v Avstrijskem državnem zboru, vkljub neprestanemu intrigovanju židovskega turkofilnega čopisja, je vendar Avstrijska vlada v državnem interesu sprejela evropski mandat; seveda je takrat grof Andrassy še menil, ali vsaj menenje izražal, da se zasedanje Bosne in Hercegovine lahko s 4 kompanijami dozene. Pozneji dogovki so pokazali, kako silno se je moč motil.

Dne 29. julija t. l. je Avstrijska armada pri Brodu prekorčila Savo; blizo v isti dobi so se pomikali tudi naši polki iz Metkovića v Dalmaciji proti gorati Hercegovini. Kaj se je godilo od te dobe naprej do 19. avgusta, ko so naši hrabri vojaki po sijajni zmagi zasadih avstrijsko zastavo na Serajevsko obzidje, in dalje da zadnje bitke dne 17. sept. pri Livnem — to vsi dobro vemo, saj smo bili v duhu vedno mej svojimi sinovi in brati na bojišči, spremljevaje jih z iskrenim sočutjem na krvavem, a slavnem potu, polnem trpljenja in muk, pa tudi ne brez krasnih, vzvišenih momentov.

Ustaja je zdaj zatrta, duhovi v zasedenih deželah so se pomirili, civilizajoča uprava izpolnuje svoje blagodejno nalogo, vojskovodja — zagovalec in njegove slavne čete se vračajo na preljubljeni dom, kder se njihov prihod zvečano obhaja; prvaki Bosensko-Hercegovskega naroda pa, veseli miru in poročstva srečnejše bodočnosti, katero jim daja nova vlada a pravičnimi in modrimi naredbami, pokladajo zagotovila svoje velike hvaležnosti in odkritosrčne vdanosti na podnožje Avstrijskega prestola proseči, naj bi se njih

govorili, sem spada le ko bi v prvem primeru, kjer ima časovni pomen „sobald—würde“. Tukaj se povdarja nastop za pogoj postavljenega časa in ima toraj kò glavni naglas v stavku; ali naglas more biti tudi na kakej drugej besedi, in v tem primeru je stavek s ko bi uže komaj ločiti po pomenu od navadnega pogojnega stavka s k' bi; n. pr.: „ko bi to res bilo, potlej bi se jaz ne obotavljal dolgo“ t. j. sobald dies wahr wäre, dann möchte ich nicht lange zaudern; „k' bi to res bilo, bi se jaz ne obotavljal dolgo“ t. j. wenn dies wahr wäre, möchte ich nicht lange zaudern. Ali kakor nemško sobald né to kar wenn, tako tudi naše ko né to kar k'; kakor se wenn ne more vedno se sobald nameščati, tako tudi k' ne s ko.

Ko naznanja 3) enakost in — v čemer se naša slovenščina loči od ostalih slavenskih jezikov — tudi neenakost lastnosti in načina, n. pr.: „tak ko ti“; „bel ko sneg“; „mož, ko se spodobi“; „on je ravno ko poglavar mej njimi“ — er ist gleich wie ein Häuptling unter ihnen — in skrženo: „on je ránkò poglavar mej njimi“ — er ist gleichsam ein Häuptling unter ihnen —; „drži se, ko bi ne znal pet šteti“ — er hält sich, als ob er nicht fünf zählen könnte. V poslednjem zgledu imamo primer okrajšanega govorenja; „ko bi ne znal“ stoji namreč namestu „ko (ali kakor) bi se držal, k' bi ne znal“. Tako okrajševanje je navadno tudi v drugih slavenskih jezikih, n. pr. v

deželi skoro in stalno združili z mogočno Avstrijo. In je li še kdo v dvómu, da bode ta „pridnja“ gotovo ušlšana? —

Toda leto 1878 je doživelo še mnogo drugih žalostnih iz veselih dogodkov, o katerih bo zgodovina našim potomcem poročala: Videlo se, kako je vesoljna katoliška cerkev plakala nad smrtjo svojega velikega učelnika Pija IX. „ednega izmej dosedanjih papežev, kateri je preživel Petrova leta; pomislivalo je mislò Italijo o zgubi nje prvega kralja Viktorja Emanuela; zasledovalo je skrivne zarote socialnih demokratov; ko so svoje zapeljive misle raztezali skoro po celè Evropi in ustavilo je tolovajske roke štirim segretim zasleplencem; ko so jih stezali po življenji kronanli glav starega Viljema, Španjskega Alfonza in Italijanskega Humberta; hudovalo se je nad kramrako avljačo, katera je na Ciprskem otoku — brez krvi in denara — vtrtila Angleški upliv v srednjem morju za nadaljno intrigovanje; najveljše je je stravnla vido ti, kako ošabna Indijska cesarica (Angleška kraljica) v srednji Aziji vtika siloma bleškečo però (Afganistan) v svoj našopirjen pavji rup; radovalo se je v Avstrijskimi Slovani o padcu Aversperg-Lasserjevega ministertva, s katerim se je začelo rušiti srčno pohopje avstrijskega ustavoverstva; pomislivalo se je Italiji „irredenti“ in njenim segretim apostoljem; pisalo je Avstrijski zvestobi, katero so Slovenci jušni državni čuvarji, tako glasno razodevali na svojih taborjih; praznovalo je z hvaležnimi Slovenci sedemdesetletnico narodnega očeta Bleiweisa in videlo pri tej priliki ne samo združeno Slovenijo, ampak v duhu združeno vse Slovanstvo. Da, leto 1878 je v resnici mnogo doživelo in o sebi mnogo spominov potomstvu zapustilo; ono sme tedaj slovo jemaje od nas ponosno reči:

Non omnis moriar!

Dopisi.

V Gorici 24. decembra.—Leto 1878 umira; bemo v našem današnjem uvodnem članku in mi kličemo v vezeli nadi do boljše bodočnosti: „Vivat sečquens!“ naj živi naslednje! — Narod kakoršen je slovenski, ni, da bi se moral očno ozirati na svojo preteklost; saj je napredujoč in ne propadajoč narod. Njemu ni zdihovati po minulem blešku, po nekdanji mogočnosti, kakor Izraelcem na razvalinah

češčni: „byla bledá a smutná, jako by byla vstala z hrobu“ (Erben, Sto pr. poh. str. 10.) t. j. „bleda je bila in žalostna, ko bi bila vstala iz groba.“ (Tako rabi tudi latinščina namestu ut si včas le quasi ali sicut. — Za komparativi stavimo mi navadno kò namestu staroslov. in ruskega neželi, hrv.-srbskega nego, n. pr.: „holj bel ko sneg.“ Misli ti bilo, da so podali prehod — zakaj nekedaj se pač gotovo tudi pri nas v tem primeru ne rabilo ko ali kakor (jakože) — negirani komparativi, ki imajo tudi v ruščini kak ne pa neželi za sabo; ali čudno je to, da naši stari pisatelji ravno za negiranimi stavki navadno stavijo ampak namestu sadanjega ko ali kako r; n. pr.: „Nobeden žihér na govory, ampak kateri rad molčy.“ (Tom. Kemp. Labaci 1745. I, 20, 2.) V tem primeru bi, kakor prav uči P. Ladislav v Glasniku I. 1866 str. 185, naj prej smeli pisati n ego namestu kakor; n ego je namreč to, kar naše o m pa ko r. — Ko vpeljuje 4) lastnost, v kateraj opeba ali reč dela ali trpi, ali na katero glede se o njej govori, n. pr.: „ljubimo Boga ko našega stvarnika in odrešenika; vse, kar imamo, imamo od njega ko dar njegove neškodne dobrote.“

Poslednjič vpeljuje ko primere, n. pr.: „živali, ki v vodi žive, ko ribe, raki itd.“ — Bazen nekterih stanovitnih izrek, kakor: „brán kò“, „brž ko brž“ itd. se sme v vseh teh primer

nekaj mogočnega Jeruzalema; — pač pa gleda lahko Slovenec z nekakim ponosom v svoje pretekle dobe nazaj, ker vidi, kako se je mali, poprej od nikogar poznani in od nikogar spoštovani narod polagoma probujal in probudil in kako v novejši dobi v kljub vsem zaviram, ki se mu od vseh strani pod noge mebejo, od leta do leta čvrsteje napreduje. — Tudi leto 1878 je izdatno pripomoglo k našemu napredku. Kako to? vtegne marsikdo ugovarjati in posmehovaje se kazati na propad narodne stranke v središču slovenskih dežel pri letošnjih volitvah in na sedaj vladajoče može kolikor v deželnem zastopu Kranjskem, toliko v zastopu Ljubljanskega mesta. To so, seveda čudne prikladi, da sta v nemških rokah glavna dva zastopa v deželi, katere prebivalstvo je, če odštejemo pečico Kočvarjav in nekoliko po mestih in trgih naseljenih Nemcev, izključljivo slovenska. A kedor pozna volilni red za Kranjsko in je prebiral letošnje deželnozborske razprave o volitvah posameznih poslancev, temu se sedanje gospodarstvo v središču Slovenije ne zdi več čudno in tudi je ne bo posebno obžaloval — marveč poruče, do tega je moralo priti, da ljudstvo od tujih naseljencev ali lastnih odpadnikov žaljeno in tlačeno — do jasnega spozna, kako dragocen biser je prava in rodna svoboda in kako skrbno in postrvalno jo treba braniti in varovati. Mi ne pričakujemo namreč boljših razmer na Kranjskem same od pravičnejše vlade, ampak tudi od ljudskega probujanja: ljudstvo samo naj s krepko roko potegne za zvon, da bo tujim gospodarjem za vselej odklenkalo!

Skupna nesreča je zopet združila poprej razcepjene narodne stranke na Kranjskem in složnost, katera se je posebno stjažala obnesla pri Bleiweisovi slovenosti, obrodi — zanašati se smemo — gotovo obilen sad. — Lep vzgled v središču pa verna tudi Slovence v drugih deželah k čvrstemu, složnemu delovanju; — o tem vam spričujejo naši taborji na Primorskem, na katerih ste „Sloga“ in „Edinost“ zbirali tako ogromne množice državi zvestih, na svojo narodnost ponosnih Slovencev.

S posebnim veseljem pa moremo pozdravljati začetek narodne vzbujenosti v tujni Istri, po kateri je jela marljiva „Edinost“ svoje patrijotično delovanje raztezati. Slovani na Primorskem spoznavamo svojo važno nalogo — kot državni čuvarki na obalah Adrije, po katerih se poželjivo stezajo roke naših južnih sosedov; — žal, da se nam naša zvestoba tako skopo plačuje.

Za to pa gledamo zaupno v boljše bodočnost ter kličemo sklepe svoje račune s starim letom: Vivat sequens!

Iz Grgarja, 22. dec. (Izv. dop.) Tudi pri nas se je marsikaj na bolje promenilo. Še pred par leti se je čepovanjski dopisovalec zastran naše stare cerkvice z nami šalil. Lani pa so naši vrli Grgarci sozidali z združenimi močmi na mestu stare cerkvice tako lep, prostoren božji hram, da lahko rečemo, da mu nij v vseh Gorah enacega. Naš novi božji hram z velevisocim zvonikom vred bode gotovo še v poznih stoletjih pričal, kako priden in kako vnet da je bil sedanji grgarski rod za božjo čast in slavo.

Domači remeselniki (rokodelci), ki so sem ter tje po Gorici in Trstu blodili, zanesli so bili z vojaškimi odpadniki vred marsikako taljansko pesem tudi v naše kraje in v ponočnih fantovskih urah nij bilo pri nas skoraj uže druzega čuti, nego taljansko tuljenje. Ker pa nejo imele te pesmi domačih korenin, izginole so kakor sneg pred pomladanskim solcem. Zlasti sedajnemu našemu narodnemu učitelju g. Jakobu Komavlič-u ima se hvala peti, da je domače petje se zopet vzkrisilo. On je izuril mladence ne samo v pravem cerkvenem petju, temuč navdil jih je

tudi mnogo posvetnih slovenskih pesem, in po našej lepej dolini ne hrumi više odurno taljansko tuljenje, temuč odmevajo se prijetno ubrane narodne pesmi. Da bi našega vrliga Komavliča tudi drugi narodni učitelji posnemali!

Na veliko korist vseh občinarjev sklenilo je naše županstvo, da se nekadajna šuma, sedanje pašišče Črna-glava med pojedine občinarje razdeli. Mi bi svetovali našemu županstvu, da bi za to skrbele, da se, čem prej je mogoče, vsa občinska pašišča med občinarje razdele, ker dokler bodo pašišča vkupna, bodo vsled prevelicih povodnj od dne do dne slabša. Delavnih rok pri nas ne manjka. Samo po razdelitvi bode vsak posestnik boljše za svoj delež skrbel in z ograjenjem, obdelovanjem, nasajanjem in drugim potrebnim popraviljem in poboljšanjem bodo se mogle dosti in dosti zabraniti silne in nagle povodnji, ki večkrat naše lepe, plodovite njive poškodejuje.

Iz Komna, 22. dec. (O čistem izgovarjanju slovenskih besedij.) Gojiti čisto slovenščino v šoli in zunaj šole, to bi moralo biti narodnemu učitelju ena najvažnijih nalog. Z besedo „čisto“ pa ne umejem le slovnično dosledni govor, ampak tudi izgovarjanje črk v besedah po njim lastnih glasovih. O tem sem sicer uže kot učiteljski kandidat l. 1874. v „Slovenskega Učitelja“, pisal ter trdil, da bi takovo izgovarjanje olajšalo učenje pravopisa v narodnej šoli; o tem sta pisala precej ognjeno letos v „Soci“ v podlistku dva mlada učitelja iz Kleinmayr-jeve šole. Velečastiti gospod Julij pl. Kleinmayr, profesor slovenščine na učiteljski v Kopru, priporoča namreč gojenjem, da izgovarjajo črke v besedah strogo po njim lastnih glasovih; torej delal (ne delau), pil (ne piu) itd. Znano je, da hrvatski kajkavci izgovarjajo „l“ konec besedij kot „l“, izmed drugih Slovanov izgovarjajo Čeho-slovani ta „l“ čisto; ostali Slovani pa ga izgovarjajo nekako temno, da bolj kot „u“ doni. Kako so stari Slovenci ta „l“ izgovarjali, ne da se zgodovinsko dokazati, menim pa, da so ga čisto izgovarjali, ker rabili so ga prav. Iz vsega tega sicer sledi, da je to ali ono izgovarjanje vsakemu na prosto voljo dano, vendar bi jaz iz pedagoškega stališča pritegnil „l“ ovcem; vzrok razvidite iz sledečega:

„Piši tako, kakor se prav izgovarja“ je temeljna resnica v pravopisu. A baš ta dela slovenskemu učitelju v šoli veliko težavo, ker se pri nas drugače govori, kakor piše. Učitelj to težavo kmalu spozna, ako narekuješ učencem po sedanjem nečistem izgovarjanju le stavek, čegar večina besedij ima „l“ na konci; videl boš, da se „u“ vriva na pošteno „l“-ovo mesto! Se ve, da mi kedo poruče: Stoj! zakaj nisi v svojej šoli opozoril na pravilo: „Če ne znate, bi li pisali na konci besedij „l“ ali „u“, pomislite le, kako bi rekli, če bi ženska bila, ali če bi jih več bilo; n. pr. oče je pisal, (če bi ženska bila: mati je pisala; če bi jih več bilo: očetje so pisali). In prav s temi besedami me je hotel zavrniti minole počitnice nek učitelj v Gorici. A ta ugovor s tem pobijam: Zakaj li otroke mučiti, da pri narekovanju šele mislijo, „kako bi se to glasilo v množini itd.“ saj jim ne ostaja časa za takovo premišljevanje, osobito pri precej hitrem narekovanju. In ali boste pri malo zmožnem otroku pol ure čakali, da se tega domisli? Zakaj bi rajši čisto ne govorili, da učenec posameznih črk glasove sliši in je tudi prav zapiše? Ali se s tem učencem ne olajša delo?

Iz povedanega, osobito radi tega, da so uže najbrže stari Slovenci pravilno ta „l“ izgovarjali, bil bi jaz za apeljavo čistega govora v narodnih šolah. Pa saj bi takovo izgovarjanje tudi veliko blaglasnije

pačno nigdaj namestu nigdar, ali nikjé namestu nikjer. Napak pa je tudi nihčer namestu nihče; končnica r je namreč prvotno že, že pa je uže v besedi nihče, zakaj nihče je iz nihtže, to pa iz nihtože, niktože, nik'tože, kakor nikógre, nikómre (kar se oboje po Dolenskem še govori, p. Hipolit pa piše k' ničemra namestu k' ničemre su nichte, Tom. Kemp. str. 288. in 428.) iz nikogore, nikomure, ničemure — nikogože, nikomuže, ničemuže, ali kakor bljè (ble piše p. Janez od sv. Križa) iz bolje, dlje iz dalje. — Samoglasniki v predposlednjem zlogu pred prislonko že — re — r potemtakem uže v prestarem času izpadajo (iz nihtože je izpadel o, preden se je bil ž v r spremenil) in nikakor né napak*), ako piše Trubar nikomer t. j. nikóm r — nikom' r namestu nikomur za staroslov. nikomuže. Ravno tako prav je tudi ničemer t. j. ničem r — ničem' r namestu ničemur za stslav. ničemuže. Tudi Dalmatin piše n. pr. kogar, nikoger, komèr, nikomer, česer, ničeser, ničemèr, kakòr, kamer, kuliker, ništer, viner, tèt itd. t. j. kogr, nikogr, komr, nikomr, česr, ničesr, ničemr, kakr, kamr, kolikr, ništr, vendr, tr za staro kogože, nikože, komuže, nikomuže, česože,

*) Primeri „Die Sprache in Trubers „Matthäus“ von Prof. Levac“ v letniku ljubljanske realke 1876. str. 16, 17.

bilo, Slovenci bi edinost dosegli v izgovarjanju slovenskih besedij, in tuji bi se ne imeli več spodikati nad sedanjim nečistim našim govorom, pa tudi otroci, šolo zapustivši, bi pravopisno dosledno pisali, kar se zdaj — žal! ne godi še.

Tovariši, slovenski učitelji! premislite stvar dobro; prav želel bi, da bi se mi kedo izmej vas oglašil, saj več očij več vidi, in več glav več ve. „Jezik očistite peg“ pel je naš pesnik, in nam slovenskim učiteljem naj te besede veljajo v prvej vrsti! Na zdar!

JANKO LEBAN.

Politični pregled.

Z Dunaja. Poslanska zbornica je v seji dne 20. t. m. z 184 glasovi proti 74 sklenila, da se ima v razpravo vzeti vladni predlog, po katerem se podaljša veljava vojne postave do konca leta 1879. Nekateri poslanci so namreč predlagali, naj se razprava tako dolgo odloži, dokler bi se ne ustanovilo novo ministerstvo. V tem ima opozicija prav, da obsega vojna postava marsikatero preostro določbo; a sedanjemu državnemu zboru ne ostane zadosta časa, da take ostroosti temeljito opili in za to je pač pametnejše, da se pripusti važna naloga — reforme vojne postave — novemu parlamentu, ki se snide v prihodnji jeseni. — Poslanec pl. Schönerer je rekel te dni v poslanski zbornici, da se avstrijski Nemci uže tu pa tam oglašajo za združenje z Nemčijo in ko so drugi poslanci z „oho“klici ugovarjali, je svojo izjavo še odločnejše potrdil. Da si ne mislimo, da so avstrijski Nemci v obče enacega menenja, je vendar mnogo Nemcev in nemškutarjev mej nami, kateri za nemštvo delajo, izdajstvo kuhajo ter mislijo na razpad naše države, želé zedinjenja Avstrijsko-nemških dežel z Nemčijo. Da bi ob enem lepo število Slovanov pozobali, kedo bi se za te kaj zmenil? Sicer pa so Schönerer-ja spodobno osramotili njegovi volilci, poslavi odločen protest državnemu zboru zoper njegov govor. Temu protestu se je pridružilo še mnogo občin in iz Karlsbada hočejo v ta namen celo deputacijo poslati cesarju. Tako je nesramni kričac samega sebe po sobeh loputnil. — Državno zborovanje preneha čez praznike in se začne zopet v prvi polovici prih. januarija.

Grof Andrassy vzame odpust in se skozi 15 dni popolnoma odtegne državnim opravilom. O novem ministerstvu raznašajo Dunajski listi vsak dan drugačne vesti. „Deutsch. Ztg.“ poruča, da prevzame baron de Pretis predsedništvo, a da obdrži ob enem finančni portefeulle, — baron Weber pa da postane minister notranjih zadev. Grof Potocki, ki se je od cesarja pozvan nekoliko dni na Dunaji mudil in je potem v Pešto odpotoval, je nekda poljskim poslancem zatrdil, da ga ne mika noben ministerski portefeulle in da se ni cesar o tej stvari ž njim posvetoval.

ničesože, ničemuže, kakože, kamože. kolikože, ničtože, vèmdaže, teže. V vseh teh in podobnih besedah moramo toraj tudi mi, ki pišemo nihče t. j. nihtže za nihtože ali niktože, ako hočemo dosledni biti, tisto črko pisati pred končnim r, katero pišemo pred njim n. pr. v besedi vet' r za stslav. větr', in ako bi to besedo pisali po češkem načinu: vetr, morali bi pisati tudi: kogr, nikogr, komr, nikomr itd. — Etimologično umovanje, ki ne pozna zgodovine dotičnega jezika, pelje pravopis le v nedoslednosti t. j. v napake. Naš pravopis se opira na glasove kranjsko-slovenskega jezika v 16. stoletju kakor nam je kažejo dela naših prvih pisateljev. Neko njihovo dolensko posebnost — u namestu o — smo po pravici zamenjali z gorenško, ki se bolje ujema z drugimi slavenskimi jeziki; na Gorenškem je namreč gotovo uže v 16. stoletju to tako bilo; čez 16. stoletje nazaj segati pa nam né dovoljeno, ako nočemo pokončati edinstvenega značaja našega jezika in davno izmrlih ali celo le izmišljenih oblik staviti na mesto živih in resničnih. Tudi naš jezik ima svojo zgodovino; stara slovenščina pa je luč, ki nam jo razsvetluje. Ali kedor le v luč gleda, ne pa tudi na tla, kjer stoji, tega bi znala luč zapeljati čez domače meje, kamer nema pravice hoditi.

Ogerska zbornica je 19. t. m. s 175 glasovi proti 125 sprejela postavo o izdaji 40 milijonov rente; ravno tako je z veliko večine dovolila nabor vojaških novincev za prihodnje leto.

Po poročilih iz Cetinja je soditi, da bode kmalo rešeno vprašanje zaradi novih mej. Ruski pooblaščenec na Črnogorskem dvoru, Jonin, je zagotovil knjezu, da bo Porta v tem oziru skoro izvršila sklepe Berlinskega kongresa. To vest potrjuje tudi to, da je prijel poveljnik turške vojske v Kosovem, Osman Nuri paša, povelje, da pošlje 12 bataljonov v Podgorico, da, če bo treba, se silo zatrejo upornost Albancev, ako bi ne hoteli izročiti tega kraja.

V Bolgariji organizacija pod vodstvom previdnega in ob enem energičnega Dondukov-Korzakova prav dobro napreduje. 8. decembra so odprli v Sofiji prvo šolo za odgojo oficirjev.

Rumuni nameravajo v Dobruči novo luko narediti in sicer bode iz trga Sarkiöi nastalo mesto, ki bode po knezu Karlu ime nosilo in se po železnici z Brailo zvezalo.

Iz Rima se poroča, da je 20. t. m. ministerski predsednik Depretis naznanil, da je novo ministerstvo ustanovljeno; rekel je, da ne more še njegovega programa na drobno razviti; a ker so zbornici osebe uže znane, da more le toliko zagotavljanje, da ostanejo svojim načelom zvesti. Glavna stvar je, da bode ministerstvo skrbelo za ohranitev javnega miru in reda in pa da se predložijo zbornici načrti novih potrebnih železnic. Če sodimo po časnikih, ki nam iz Italije dohajajo, ni ljudstvo v obče nič kaj zadovoljno z novo vlado.

Iz Londona se poroča, da želi Afganski emir Šir Ali časten mir skleniti in da bi sprejel tudi posredovanje Porte. To bi bilo pač čudno, da bi bolnik pri bolniku pomoči iskal. Drugi časniki pa trdijo, da je emir iz dežele pobrisal ter vladarstvo izročil svojemu sinu Jakobu Khan-u.

Razne vesti.

„Soča“ se želi o praznikih počestiti in razvedriti; zato končuje z današnjo številko uže na sveti večer svojo nalogo za leto 1878. Svojim čast. čitateljicam in čitateljem vošči najveselejše praznike in da bi srečno sklenili staro leto. V petek po novem letu pa pride „Soča“ koledovat k svojim stari prijateljem in znancem, katerim naj bi se pridružilo še lepo število novim.

„Italia irredenta“ se je preteklo nedeljo zopet enkrat oglasila v Avstrijski Nizzi. V noči okoli 11. ure je počila bomba med c. k. okrajno sodnijo pri sv. Antonu in našo čitalnico tako močno, da so odmev na Travniku slišali. Komu na čast, to ve sam Bog in junaški misijonarji slavnega odbora „delle Alpi Giulie“, ki se s takimi nedolžnimi igrači bavijo.

Poprejšnje jutro so 6 mučnikov neodrešene Italije iz tukajšnjih ječ prepeljali v Trst, seveda varno zvezane, da nobenega na potu ne ukradejo in spremeljane, kakor se taki gospodi spodobi.

Uslišana molitev. On dan je v Serajevske vojniške bolnišnici načelnik saniteta družega armadnega zbora višji vidar (ranocelnik) Mašek se svojo roko odprl eno od neštivilnih kaset čokolade, ktere je trgovska hiša Klude i društvenici iz Smihovega za ranjence darovala. Pri tej prilici obretel je (našel je) gospod vidar na listu popirja v kaseti v češkem jezici pisano molitev, ki se glasi:

„Tisti, ki bode jedel to, od našega gospodarja darovano čokolado, naj se spomni dveh Čehinj, ki so jo pakovale i pri tem delu molitve k previšnjemu stolu pošiljale za srečno zmago avstrijske armade in oslobodjenje uboge raje od turškega jarma. V Smihovem 8. septembra 1878.“ Kakor uže ves svet zna, uslišal je Bog to molitev. —

Kedor rad pije, hodi v Arad. V Aradu v blaženej ogerske zemlji je letos toliko vina, da ljudje ne vedo, kam z njim, i zastran tega je tako po ceni, da ceneje biti ne more.

Za pet soldičev se ga lahko v vsakej krčmi napiješ, da komaj iz krčme prideš. Kedar jih pride četvorica v krčmo, prinese jim krčmar vina ne v steklu, temuč v škafo, in vsacemu zaračuna deset novičev. Ako nej jeden škaf zadosti, prinese jim krčmar za štiri solde više za vsacega še en škaf rujnega vinca. Da je pri nas kaj tacega, — ali bi se marsikako vedno šejno grlo omočilo in ohladilo!

Kedor se z ogajem peča, se navadno opeče. Jvan Ribarič iz Vodice podgrajskih je sedel na obtožnej klopi obtožen, da je s prepodajno pogodbo skleneno 27. avgusta 1873 pred ces. kr. notarjem d. r. Quarantotto v Trstu pod št. 1524 trdijo, da je svoje ženi Mari Ribaričevi 2000 fl. — dolžen, izročil jej vse svoje premoženje v popolno nepreklicljivo last in posest, ter da je hotel s tem prepodajnim pismom goljuvivo zabraniti, da sebi njegova upnica Alojzija Stokova prišla k plačilu svoje tirjatve 300 gl. glavnice se 10% letnimi obrestmi vred od 16. julija 1869 naprej tekočimi in s pravnimi in eksekutivnimi stroški vred. Ob enem je sedela tudi Mara Ribaričeva na obtožnej klopi, obdložena, da je avojemu možu pomagala goljuvivo zatajiti pravi stan njegovega premoženja ter potem tacem skušala pripraviti Alojziju Stokovo ob vse, kar je imela od Ivana Ribariča prašati.

Po enoglasnem razsodku porotnikov je bil Jvan Ribarič spoznan kriv hudodelstva goljušije, Mara Ribaričeva pa je bila spoznana sokriva istega hudodelstva na škodo Alojzije Stokove. Jvan Ribarič je bil zato obsojen na dve leti ječe, njegova žena Mara pa na 18 mesecev ječe. Ob enem je bilo gori omenjeno prepodajno pismo za neveljavno in ničevno izrečeno.

Ta končna obravnava nej se vršila pri nas, temuč 8. marcija t. l. pred ces. kr. deželnim sodiščem tržaškim. Ker je pa velevažna, prinašamo jo sedaj z ozirom na ono, ktero smo zadnjič v Soči priobčili za naše bralce in naznanjamo jo v opominj in premišljevanje posebno nekim Kraševcem, ki so se navadili pred nekimi javnim možem na škodo svojih upnikov izročevati svoje premoženje svojim ženam.

Iz Povirja se nam piše: Volitve zastopnikov za sežansko županijo, h kateri spadajo katastralne občine: Sežana, Kazle, Štorje, Povir, Merče in Lokev, so dokončane, a teh volitev ne moremo se veseliti. Večina zastopnikov je iz Sežane; nekaj jih je iz Štorij. Za Lokev, ki šteje osemsto duš izbran je en sam zastopnik. Vasi: Plešivica, Merče, Brestovica, Gorenje, Evovir, Senadol in Prelože nejmajo pa prav nobenega zastopnika. Upamo, da se nas po teh nesrečnih volitvah vsaj deželni zbor usmili ter da napravi iz katastralnih občin Povir in Merče novo županijo, neodvisno od sežanske, da ne bomo vsem drugim tlake delali.

Zanimivosti iz Bosne. V Bihacu živi stari, Kara Alija Pavanovič, kateri ima zdaj 135 let. Ta stari je v svojej nenavadni starosti še tako jak, da nosi v mlin do 40 ok (90 funtov) žita. Pravijo da so mu začeli še pred kratkem novi zobje rasti. Kara je bil v svojej mladosti vojak ter se je boril proti Napoleonu in Serbom za časa njih prvega ustanka. Pravijo, da je v Bosni več ljudi, koji so prestopili 100 letno starost.

To je junak! Iz Krete je došel ne davno v Atene 80 letni stari Horakas, kateri je od leta 1818 sodeloval pri vseh ustajah proti Turkom. Boril se je v 200 bitkah, vsled česar ni čuda, da je na njegovem životu rana pri rani. In zdaj hoče zopet iti proti Turkom. —

Grof Andrassy na smrt obsojen. Dunajska „N. Fr. Pr.“ piše: V uradnej „Pester Zeitung“ 23. sept. 1851. leta natisnena je razsodba, vsled katere je bil tačas po vojnej sodnji naš zdanji minister grof Julius Andrassy na smrt obsojen. Ta razsodba glasi se tako-le: Julius grof Andrassy, rojen na Dunaji, okolo 26 let star, katoliške vere, neoženjen, bivši veliki župan Zemlinskega komitata in ud gospodske zbornice, je bil 1. jan. 1850 obdložen veleizdaje, sodnijsko pozvan, a se nij oglašil, je po sodnijske preiskavi po pravnih pričah se mu dokazalo, da je kljubu najvišjega manifesta od 3. okt. 1848 se kot major narodne garde Zemlinskega komitata udeležil boja pri Švehatu 30. okt. 1848., da je službo velikega župana omenjenega komitata opravljal revolucionarno do konca meseca marca 1849; nadalje da je prevzel od revolucionarne vlade poslanstvo kot agent v Carigradu, da je tja potovajoč meseca junija skušal pregovoriti vlado srbske kneževine, da bi se ta sovražno kazala Avstriji, in da bi začasno Srbe in generala Knicanina domov prizvala. Da bi se pa ta načrt za podjarmljenje Srbov in Hrvatov gotovo izvršil, stavl je revolucionarne vladi najsmelejše in zvišne predloge, v Carigradu pa do zadušenja upora vse poskusil, da bi ga otomanska porta oficialno poznala, in da bi nje vladne organe prisilil k sovražnemu delovanju zoper Avstrijo, skušal je, če ne drugače, pa s tem doseči, da so sebe kompromitirali, v kar je najgrša sredstva revolucionarne vladi predlagal. Ker se je obtožencu vsako posamno dejanje pravno dokazalo, a kljubu obroka, ki je minol z 31. marcem p. 1. se nij oglašil, zato je vojno sodišče jednoglasno ga krivega izpoznalo zločinstva veleizdaje, ter je obsojen, razen da izgubi celo svoje premoženje za poravnaje škode, kakor ukazuje 5. vojni artikel proklamacije od 1. julija 1849, na smrt na vešalih, in tedaj se mora njegovo ime pribiti na vešala. To razsodbo je c. kr. 3. armadno poveljništvo potrdilo, denes naznanilo in izvršilo.

Triumfator Filipovič. Kakor zmagovalc v starem Rimu, tako se vrača hrabri vojskovodja Filipovič iz zlatne Bosne, kder je z razumno in tencirno roko vodil junaške čete, da so v primerno kratki dobi zatrle krvavo ustajo ter nov biser pridobile, ki se ima gotovo v kratkem vkovati v staroslavno Habsburško krono. Na celem potovanju skozi Dalmacijo, Primorsko in tako dalje do Dunaja povsod ga je ljudstvo z navdušenjem pozdravljalo; sam cesar pa ga je v svoji ogerski rezidenciji, v Gödölle, tako odlično sprejel, kakor bi ne mogel više odlikovati kateregakoli kneza. Najsijajnejši sprejem pa je čakal slavnega generala v zlati Pragi dne 18. t. m.

O njem poroča „Sl. N.“: „Fzm. Filipovič se je pripeljal v Prago zvečer ob 7. uri, kjer so ga pričakovali: cesarjevič Rudolf, vsi generali, vsi prosti oficirji, deputacije vseh garnizov v deželi, praški mestni zbor in corpore, in deputacije Hrvatov. Filipovič je pozdravil najprej cesarjevič, potem generali. Za tem nagovoril ga je župan praški, Skramlik, se sledečim češkim ogovorom: „Dovoli naj mi Vaša ekscelencija, da Vas v imenu zastopstva kraljevega glavnega mesta Prage radoščno pozdravim in kličem: dobro došli! Drugega mesta te monarhije so bila tolikanj srečna, da so posamne dele naše hrabre armade pri njihovej vrnitvi z bojišča domoljubno toplo pozdravljala; mi pa uživamo srečo, da pozdravljamo hrabrega vodjo naše armade, onega vojskovodjo, ki je naše sinove in brate dovel k zmagi, ki je zastave naših vojak z novimi lavrikami ozaljšal. Mi pozdravljamo Vašo ekscelencijo kot zmagovalca, ter Vam izrekamo najtoplejšo zahvalo za vse ono, kar ste storili za skupno domovino. Njegovo veličanstvo naš presvitli cesar in kralj je v svojej nepremakljivi pravdnosti uže te zasluge pripoznal, in z najvišjim vojskovodjo radujejo se vsa srca te države, katera bijejo s pravim domoljubjem za nje slavo. To čutstvo hotelo je izraziti tudi zastopstvo Prage, in zapisalo je ime Vaše ekscelencije v zlato knjigo tega mesta, imenovalo Vas častnim meščanom.“

Burni slava-klici razlegali so se na to iz na tisoče zbranega občinstva pred kolodvorom. Baron Filipovič odgovoril je županu mesta Prage, da ga je veselilo vrniti se v staroslavno mesto, kojega prebivalstvo je zmirom s patrijotičnim mišljenjem in požrtvovanjem odlikovalo. Ponosen je na to, da je časten meščan mesta Prage, ker s tem imenovanjem se priznava njegove zasluge. Ponosen bodem zmirom, dejal je, na naslov častnega meščana mesta Prage. — Iz sedem udov sestavljena deputacija Hrvatov podala mu je zdaj srebrnavorit venec na rudečej borzurnastej blazini, in te deputacije vodja ogovoril je fzm. Filipoviča sledeče: „Slavni vojskovodja! Po nalogu Nj. vel. kralja prekoračila je Vaša ekscelencija meje naše velike monarhije, ter prenesla svet kulture v zapuščenone provincije. Na čelu naše hrabre armade zmagali ste slavno vsa protivljenja, ki so se najplemenitejšim nameram našega prevzvišenega vladarja stavila. Teh vspehov veselil se je največ hrvatski narod, ker zdaj more sosednjim sородnikom podati bratsko roko. Hrvatska akademika mladež čuti v sebi poklic, da je zdaj najodkritosrdnejši prijatelj prebivalstvu bosenskemu, a pozneje njegov vodja. Hrvatski študentje v Pragi ne morejo čutov zatreti, katere gojijo do slavnega vojskovodja.“ Baron Filipovič odgovoril je tej deputaciji hrvatski, navduševaje jo, naj učeta se mladež vedno delava domoljubno in prosper domovine in Avstrije, pri kateri naj bode Bosna z mirom ostala. Mej sviranjem godbe in neprenehljivimi slava-klici odpeljal se je potem baron Filipovič v krasno ozaljšano in električno razsvitljeno poslopje generalnega poveljništva, kjer je bil zopet navdušeno sprejet. Ob 9. uri na večer bila je vojaška baklada na čast slavnemu vojskovodji. Ljudstva se je vse trlo. Iz vseh krajev dohajajo mu telegrami v pozdrav, mnogo jih je bilo iz Bosne, v slavjanskem jeziku. Kljubu velikej gneči občinstva, se ipak nij nič nerednega zgodilo.

Strašna konjska kuga. Hrvatske novine, in tudi jeden slovenskih listov, poročajo v dopisih iz slavonskega Broda, da je tam doll razsajati začela najhujša kužna konjska bolezen, in sicer da postajajo posebno vojaški konji „smrkovi“. Pretekli mesec 29. novembra prikazala se je bolezen najprvo v Brodu in še tisti dan zapovedalo je generalno poveljništvo 52 lepim konj ustreliti, katere je živinski zdravnik za bolne izpoznal. Od tega dne pak se je ta bolezen tako naglo razširila, da so dosedaj poprek vsak dan več kot 100 konj postrelili. V jednej samej vasi prav bližju Broda, kjer je samo pol eskadrona razstavljenega, ustrelili so 50 konj večidel bolnih, a tudi vse one zdrave, ki so bili v istih hlevih. Ker je to silna, nalezljiva bolezen, zato tudi vsi opravni ustreljenega konja požgati dadè, ravno tako mora vojak, kateri konja opravlja, svojo obleko požgati. Škoda je neumer na in bode še zmirom večja, ker bolezen nikakor ne pojenjuje, temuč se še vedno širi. Ako omenjena bolezen skorè ne neha, v resnici nikdo pri generalnem poveljništvu ne bode vedel, koliko konj imajo.

Sl. N.

Pariška rasstava je privabila v glavno francosko mesto od 1. maja do 1. novembra tek letu 571.792 popotnikov, 46.021 več, nego jih je obiskovalo poprejšnje Pariško rasstavo leta 1867. Število došlih gostov za časa letohuje rasstave presega na

308,774 broj popotnikov, ki so prišli v navadnem letu 1877 v Paris.

Mej obiskovalci Pariške razstave je bilo skupaj 118.622 ptujcev in sicer Angležev 64.044, Belgijcev 21.419, Nemcev 23.524, Italijanov 16.417, Amerikancev (iz zedinjenih držav) 14.550, Švicarjev 13.284, Španjcev 10.234, Avstrijcev 9.072 itd. — Mej gostije bilo 36 zvananjih vladarjev in knezov. — Ta statistika pa obsega samo one popotnike, ki so stanovali v gostilnicah in tako zvanih „hotels meublés.“ — a če pomislimo, da so se mnogi pri sorodnikih, prijateljih in dobrih znancih sobe priskrbeli, smemo skoro računati, da je prišlo letos še enkrat toliko tujcev v Paris, kakor smo zgoraj našli.

Da je bilo mej gosti primerno prav malo Avstrijcev, vtegne biti krivo na eni strani to, da ni naša država v prvi vrsti obrtniška ampak kmetijska in da sta obrtništvo in kmetijstvo pri nas še v razvoju — drugod pa, kakor na Angleškem, Francoskem, v Belgiji, v Švajci i dr. uže razvita; na drugi strani pa so letos tudi zapletke na Balkanskem poluotoku močno zavirale avstrijsko konkurencijo.

O. k. kmetijsko društvo v Gorici bo imelo svoj občni zbor dne 2. januarja 1879 ob 10 1/2 uri predpoludne. Na dnevnem redu je: 1. nujni predlog volitve društvenega tajnika; 2. imenovanje dveh častnih udov; 3. razni predlogi. Priporočamo društvenim članom, naj se deleže v obilnem številu.

Milodari. Podporni odbor za revne družine rezervistov nam je poslal razkaz došlih milodarov, iz katerega posnemamo, da je nabral do zdaj skupaj 5094 kr. 06 kr. Po novem letu pričbimo, koliko je vsaka občina darovala za blagi namen.

Javna zahvala.

Mnogoštevilnemu slavnemu občinstvu, ki je letos na Lovrenčevu našega povsod spoštovanega otca Andreja Trnovca, bivšega večletnega župana in cerkvene ključarja, danes pa našo preljubljeno mater Ano Trnovčevno spremilo k poslednemu počitku, izreka svojo naj globokejšo zahvalo

družina Trnovčeva.

V Grgarji 18. decembra 1878.

Tržno poročilo firme Jos. Pipan et Comp. v Trstu 15. decembra 1878.

S tem sklenemo letošnjo dobo svojih tržnih poročil.—Pogled v prošlost nam daje samosvest, da smo čitateljem naših poročil vedno dobro risali položaj občne trgovine, posebno pa stanje našega tržaškega trgca. Da je skoz naša poročila dostikrat vejal nek pesimističen duh, to je resnica, katero so dogodjaji skoro zmirom opravičevali, in mi bi bili veseli, ko bi mogli z boljšo nado pozdravljati bližnji prestop v novo leto; a ta nada nas ne more navdajati v oči gled vedno večjemu labirintu; negotovost bode spremljala trgovca tudi v novo leto, in nihče ne more denes presoditi, kam nas bodo pripravile te po političnih zmešnjavah in po notranjih in vnanjih zavoženih politiki vstvarjene ekonomične razmere brez kake solidne podlage. — Da pri tem trgovec največ trpi, to vsakdo lahko spozna, kajti vsaka spekulacija postala je zdaj nevarna igra vsled popolnem zamotane politike. — Po okupaciji Bosne in Hercegovine postal je naš trg nekoliko živahniji, kakor smo uže zadnjič poročali; tudi iz notranjih dežel ne pomanjkuje naročel, katere vtegnejo te dni doseči skoro nezmagljivo množino, ker je zdaj gotovo, da z novim letom bode povišana carina, kakor je to naznanilo ministerstvo tukajšnje trgovinske zbornice z dekretom 5. decembra, št. 1993.

Vse zdaj hitro naroča, da prihrani nekoliko pri carini, ki bode n. pr. samo pri kavi za 8 gold. v zlatu višja, nego je bila dozdaj.—A vse to nam daje čisto malo tolažbe, temveč bode povišanje carine v bodočem letu nekoliko trlo kupčijo. Nekoliko upanja sme staviti naš Trst v to, da si Avstrija prisvoji Bosno in Hercegovino, in ti deželi sposobi za promet in obrtijo, ter tako Avstriji osigura levantinsko trgovino; zarad tega pa ne moremo razumeti onih narodnih gospodarjev, bivših ministrov, ki trdè, da ne bo državi koristila osvojitve teh dežel.

Kava.—Ker je gotovo, da nastopi po novem letu vsled povišanja carine, močna stagnacija, znižali so uvaževalci ceno prav zdatno, ker s tem so vzbudili nekoliko spekulacijo, in v resnici bilo je zadnji čas mnogo kupčije; nakupavali so tukajšnji trgovci posebno nižje vrste kave, Rio; fine baže, Ceylon, pa se vzdržujejo primerno dobro, in je po njih tudi še precej živahno vprašanje.—Tako nizkih cen smemo skoro reči, da še nijsmo imeli.—Kava Rio stane denes nižja 70 do 75 gl., srednja 78 do 82 gold., fina 85 do 92 gold., najfinejša 93 do 95 gl.,—zorana (st.) 98 do 100 gl.,—Santos 85 do 100 gl.,—St. Domingo 100 do 114 gl.,—Java 102 do 115 gl., Malabar na-

tive 100 do 115 gl.,—Malabar plant. 120 do 140 gl.,—Ceylon native 90 do 114 gl.,—Ceylon plant 125 do 155 gl.,—Moka 123 do 130 gold.

Sladka skorja v zabojih 55 do 70 gl.,—nageljnovi cvetčiči Zanzibar 180 do 185 gl., poper Singapore 44.50 do 45 gl.,—Penaag Batavia 43 gl.,—pigment angleški 66 gl.

Olje oljkino.—Uže zadnjič smo poročali, da cene tega pridelka utegnejo močno pasti; to se je tudi uresničilo: cena olja je postala tako nizka, da nižja skoro ne more postati; ne vemo pa, če bode dolgo trajala ta mlahovost.—Denes velja: čisto, obležano oljkino olje 43 gl.,—fino jedilno 44 gl.,—jedilno najfinejše 46 do 48 gl.,—namizno polfino 54 gl.,—fino 56 gl.,—najfinejšo 58 gl.,—Aix 62 gl., (toraj v dveh mesecih za teh 20 gl. cenejši),—pavoljnato olje prve vrste Bristol 43 gl.,—navadno 42 gl.,—laneno 45 gl.,—terpentinovo francosko 90 gl.

Sa dje.—nij dosti spremenilo cene; a blago prve vrste se mora vendar nekaj dražje plačevati, nego pred 14. dnevi, in kdor meni, da bo kupil po primerno prav nizkej ceni tudi sadje najboljše vrste, ta se moti.—Rožici 11 do 14 gl.,—fige v vencih 17 do 18 gl.,—puljeske v sodih 17 do 18 gl.,—Smirna sultan prve vrste 35 do 45 gl.,—lemoni po kakovosti zaboj 6 do 7 gl.,—mandlji 90 do 94 gl.,—pomeranče zaboj 5 do 6 gl.,—rozine prve vrste sultan 30 do 34 gl.,—druge vrste 24 do 26 gl.,—cvebe Eleme 20 do 22 gl., Cismé rudeče 17 do 18 gl.,—érne 20 do 21 gl.,—grozdice (opaša) italijansko 30 do 35 gl.,—levantasko 14 do 15 gl.

Riž.—prodaja se po uže dolgo nespremenjenih cenah, vendar pa je promet v novem blagu še precej velik.—Riž italijanski velja 19.50 do 23.50 gl.,—Kangoon 16.25 do 17.25.

Mast.—Cene tega blaga se še vedno pomikajo nazaj; pa ne morejo skoro več nižje postati, ker denes stane blago za točni sprejem uže toliko, kakor za kasneji; ni n. pr. prodaje za izročitev v januarju in februarju Hancock prve vrste po 48 gl., mej tem ko damo točno blago po 47.50 gl.

Speh.—Se vedno pomanjkuje teškega debelega blaga, po katerem je vedno močno vprašanje; za izročbo v januarju dobi se blago še precej lepo, 16 do 17 komadov v zaboji, po 43.50 gl., mej tem ko stane točno blago 46 gl.

Petroliij.—bil je še v začetku meseca po najnižej ceni, katero smo si mogli misliti, ponujali so ga po 11.25 do 11.50 gl.; ker pa je došlo zdaj zaradi povišanja carine z novim letom vse polno naročel, je poskočila cena temu blagu zadnji čas prav močno, in bo še vedno rastle do novega leta; treba je toraj počakati januarja, da vidimo zopet nižje cene. Denes velja petroliij 13.50 gl., še v tem tednu ga vtegnemo videti na 14 gl. in višje.

Do mači pridelki.—Fižol ponujajo ljudje skoro bi rekli po vsakej ceni, pa tudi po takih cenah ne dobé se kupci, in mi faktično ne bi znali za kak trdni uzrok za povišanje cen, kajti fižol iz črnomoških luk kupi se denes na Francoskem po tako nizkej ceni, kakor velja naš fižol tukaj v Trstu, razloček je toraj prevelik.—Ravno tako je z maslom, mej tem ko tukaj rusko blago plačujejo po 90 gl., in črez, nij za naše domače dobiti niti 80 gl., denes hočejo plačati najlepše blago po 70 gl., in menj.—Rusko blago je toraj prekosilo naše domače, in prav bi bilo, da bi naši Stajerci od Rusov naučili se, kako blago mora biti, da dopada na inostranskem, posebno pa na Levantiskem.—Fižol rudeč, navaden velja tukaj 9 gl.,—bohinec in mandolon 40 gl.,—temno rudeč 8 gl.,—zelen 8.50 gl.,—bel 9 gl.,—kanarin 10 gl.,—cukreneec 10 gl., mešan 7 gl.,—konoplje 22 do 23 gl.,—proso 10.50 do 11 gl.,—suhe slive 7.75 gl. v sodih.

Dunajska borza.

	24 dec.	
Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gl. 90 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru	63 " 00 "	
Zlata renta	72 " 90 "	
1860 drž. posojilo	113 " 75 "	
Akcije narodne banke	757 " — "	
Kreditne akcije	221 " 50 "	
London	117 " 25 "	
Srebro	100 " 15 "	
Napol.	9 " 36 "	
C. kr. cekini	5 " 60 "	
Državne marke		

O božiču pride na svetlo knjiga

„**Dr. BLEIWEISOVA SVEČANOST**“

opisal po svojih stenografskih bilježkah Ant. Bezensek.

Razen točnega opisa svečanosti, vseh važnih zdravic, govorov, vseh telegramov in pisem imela bo ta knjiga tudi lepo in verno sliko dr. Bleiweisa, pa njegov životopis (spisal prof. dr. Celestin).

Zavolj svoje elegantnosti bo ta knjiga prav primerna za božična in novoletna darila. A sploh tega lepega spominka velike narodne svečanosti ne bi smelo manjkati nobenemu zavednemu Slovcu.

Cena s poštnino 60 kr. — Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri

Uredništvu „Jugosl. Stenografa“ v Zagrebu.

Wir empfehlen als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel.
Wagendecken (Plachen), Bettunterlagen, Zelstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollegasse 2.

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Zastonj

si prizadeva vsakdo, našemu blagu in našim cenam konkurencijo delati; mi smo vendar edini in nikdo nas ni na tem polju dosegl, najmanj narodec za poskušnje zadostuje vsakemu, ki se hoče prepricati, kako vsestransko in po ceni lahko vsakemu vstrožamo.

DOLOČENE CENE:

1000 vizitnih listkov 50, 80	1000 pol najfinejšega papirja za pisma v osmerki s tiskano firmo gl. 6, 7, 8.
1000 pol papirja za pisma v osmerki s kuverti vred s kakor koli imenom gl. 1.20, gl. 1.00,	1000 pol dete v osmerki gl. 4, 5, 6.
1 kasetta anglešk. papirja za pisma s kuverti vred in s kakor koli imenom gl. 1.00,	1000 kuvertov s tiskano firmo gl. 2.50.
2, 3, 5,	1000 računov v osmerki gl. 5
1000 pol dete mark gl. 2, 3, 5, 10.	1000 posiljavnih listov „ 4

Kdor se skupaj za 10 gl. naroči, dobi primerno ceneje. Tiskavino vsake baže se dobiva naglo in po ceni. Zaloge vsakovrstnega papirja za poslo in uradno rabo, za risanje in zaboje.

Španjski voški, beljski knjige, crnilo, polena peresa, peresnika, svitčnika, pisala, pisne garniture itd. po najnižih tvorničnih cenah.

Da pripravimo našim častitlj. p. n. naročnikom nepotrebne pisarje in posilne stroške, priskrbujemo kakorano si hoče stvar naglo in ne da bi se vračunili kako provizijo.

Kdor naroči za vsaj 10 gl. — dobi zastonj eleganten comptoir-koledar za leto 1879.

Na delala se pošilja blago samo proti predplači ali postnem poročilu.

Central-Depot für Papier, Schreib-Requisiten et Druckereien
Wien III. Diesslergasse 10.

Oznanilo.

Zarad sklepanja računov za leto 1878 bo **brasilnica zaperta** od 1. do vstevši 10. januarja 1879.

Opravila gledé zastav pri zastavljalnici se bodo versila omenjene dni kakor po navadi.

Ravnateljstvo zastavljalnice združene s brasilnico v Gorici dne 22. dec. 1878.

NAZANILLO SVILOREJCEM.

Svilodno seme, katero daja rumene mešičke, vzrejeno v hiši znamenitega svilorejca Lanza v Spljetu v Dalmaciji, naročuje se pri podpisanih zastopnikih za Gorisko.

F. Papis
v Gorici v Raštelu h. št. 305.
Dr. Filip pl. Morelli
v Doljni Vertobji.